

С Т А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Елица Георгиева Деливерска-Александрова, доктор

Катедра по ДОЛЧХ, ФДМ, МУ – София

член на Научно жури съгласно заповед № Р-109-265/21.07.2020 г.

на Ректора на МУ – Варна

Относно: **придобиване на научна и образователна степен „Доктор“ в област: Висше образование: 7. Здравеопазване и спорт. Професионално направление: 7.2. Стоматология. Докторска програма: „Хирургична стоматология“**

На: **дисертационен труд на тема: “Влияние на хроничните възпалителни процеси на зъбите върху мукоцилиарния транспорт на лигавицата на максиларния синус”**

Автор: Гергана Диянова Сливовска, докторант в самостоятелна форма на обучение по процедура за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“, Факултет по дентална медицина, Медицински университет – Варна.

Научен ръководител: Проф. Тихомир Георгиев, д.м.н., доц. Марио Милков, д.м.

Общо представяне

Настоящото становище е изготовено въз основа на заповед на Ректора на МУ – Варна № Р-109-265/21.07.2020 г.

Предоставеният ми комплект от материали, свързани с дисертационния труд, е пълен и е в съответствие със ЗРАСРБ и правилника за прилагането му, както и с Правилника на МУ – Варна.

Докторантът е приложил 3 публикации по темата на дисертационния труд, които количествено и качествено отговарят на законовите изисквания за дисертационен труд.

Кратки биографични данни за докторанта

Д-р Гергана Диянова Сливовска е родена през 06.05.1986 г. в гр. Бургас.

– 2006 г. – завършила средно образование в ГРЕ “Г.С.Раковски”, гр. Бургас
– 2011 г.- магистър – лекар по дентална медицина, Факултет по дентална медицина на Медицинския университет „Проф.д-р Параксев Стоянов“ – Варна.
– от октомври, 2018г. – хоноруван асистент в Катедрата по Орална хирургия, ФДМ, МУ – Варна.

- 2012-2013 г- ординатор в клиника по Орална и ЛЧХ към МБАЛ „Св. Марина“
- 2013 година- редовен асистент в Катедрата по Орална хирургия, ФДМ, МУ – Варна.
- 2020г. – придобива специалност по орална хирургия

Води упражнения в катедрата по Орална хирургия на студенти от 3,4,5 и 6 курс в българско и англоезично обучение.

Владее английски език

Член на БЗС.

Бележки и коментар по документите

Дисертационният труд на д-р Сливовска съдържа 173 страници, илюстриран е с 32 хистограми, 137 таблици, 17 графики и 12 изображения. В библиографията са включени 169 литературни източници, всички на латиница.

Автореферат

Авторефератът е написан на 80 страници, подходящо онагледен, отговаря напълно на съдържанието на дисертационния труд, отразява акуратно акцентите и представя в синтезиран вид основните структурни компоненти на дисертационния труд. Разработен е съобразно изискванията на ЗРАСРБ и нормативната уредба на МУ – Варна.

Актуалност на дисертационния труд

В дисертационния труд се разглежда и анализира един интересен и дискутиабилен проблем за хирургичната практика, свързан с влиянието на хроничната одонтогенна инфекция върху мucoцилиарния транспорт на лигавицата на максиларния синус. Анатомичната близост на зъбите с максиларния синус е предпоставка за сравнително лесно разпространяване на инфекцията и произтичащите от това патологични изменения на синусната лигавица. Детайлното познаване на проблема би обогатило знанията по разглежданата проблематика и би могло да доведе до подобреие в превенцията, диагностиката и лечението на тези заболявания изначално.

Познаване на проблема

В настоящия дисертационен труд д-р Сливовска показва задълбочени знания по разработваната тематика и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Изложението е написано на добър научен език с малки стилистични неточности. Авторът е направил подробен и задълбочен критичен анализ на литературата, като в края на обзора би могло да се посочи необходимостта от по- детайлно разработване на проблематиката. **Литературният обзор** изяснява редица въпроси по темата – изтъква се значимостта на хроничната одонтогенна инфекция, перфорациите и чуждите тела за этиологията и патогенезата на възпалителните заболявания на синусната лигавица и значимостта от анатомичните предпоставки за това.

Целта и задачите отговарят на темата и съдържанието на дисертационния труд. Целта е логичен извод от анализа на литературния обзор. Задачите са поставени коректно, ясно формулирани и са адекватни по обем и изчерпателност.

Методика на изследването

Клиничният материал, използван за изпълнението на поставените основна цел и задачи, е достатъчен за разработването на дисертационния труд.

Изследователските методи, както и статистическите методи за обработка на данните, са оптимално подбрани и са дали възможност на докторанта да получи достатъчно качествени и количествени оригинални и достоверни резултати.

Методиките са съвременни, основаващи се на добрата медицинска практика и съответстват на поставената цел и задачи.

Характеристика и оценка на дисертационния труд

Работата съдържа всички необходими раздели за дисертационен труд. Резултатите са изчерпателно и коректно описани, като подробно и задълбочено са анализирани данните от всеки показател, предварително залегнал в методологията на научното проучване. Прави отлично впечатление доброто онагледяване и компетентният подход на дисертанта при интерпретацията на получените данни.

Дисертационният труд завършва с изводи, основани на анализа от резултатите, обсъждането и направените обобщения. **Обсъждането** на резултатите е извършено коректно, представено като дискусия с други автори и съпоставка с резултатите от техните изследвания.

Изводите са формулирани оптимално, с акцент за приносите в дисертационния труд и на тяхната база са направени са редица важни заключения за клиничната практика, а именно, че е хроничното възпаление на максиларния синус(20 пъти) и оперативната травма(41 пъти) могат да доведат до намаляване на активността на функционалния мукоцилиарен апарат и съответно на намаляване ефективността на неговата дренажна функция; при налична кост под 3 мм между патологично огнище от зъбен произход и пода на максиларния синус, възможността процеса да асцендира е 96,7%, а когато то е над 5 mm, инфекцията може да достигне лигавицата на максиларния синус в 29,78% от случаите. Установени са и най- честите причинители, намиращи се едновременно както в париапикалните лезии, така и в патологично разрасналата лигавица на максиларния синус: *Staphylococcus CNS*, *Peptostreptococcus*, *Prevotella sp.*, *Fusobacterium spp.*, алфа-хемолитичния стрептокок и *Rorphyromonas sp.*; при хронично възпаление на максиларния синус от одонтогенен произход най – удачно е използването на следните широкоспектърни антибиотици: Амоксицилин с клавулонова киселина, Ванкомицин и Ципрофликсацин.

Приноси и значимост на дисертационният труд

Направените заключения, изводи и приноси логично следват резултатите от проведените изследвания и несъмнено са значими за съвременната клинична дентална практика.

Лично участие на докторанта

Проведените изследвания и наблюдения на пациенти и произтичащите от тях изводи и приноси в дисертационния труд са лично дело на дисертанта.

Заключение

Избраната от д-р Гергана Диянова Сливовска тема на дисертационния труд „Влияние на хроничните възпалителни процеси на зъбите върху мukoцилиарния транспорт на лигавицата на максиларния синус“

третира актуален и интересен проблем за оралната хирургия. Научната разработка е добре структурирана, с правилно подбрани методи и с достоверни резултати и теоретични и приложни приноси в денталната медицина.

Разработката отговаря на критериите за дисертационен труд, а данните от получените резултати и тяхното интерпретиране, както и представените публикации, свързани с него, приемам за лично дело на автора. Др. Сливовска познава съвременната специализирана литература, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Дисертационният труд съдържа оригинални за страната и научноприложни приноси и покрива минималните критерии на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и съответства на специфичните изисквания, приети във връзка с Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на МУ – Варна.

В заключение: давам положителна оценка на дисертационния труд на тема „Влияние на хроничните възпалителни процеси на зъбите върху мukoцилиарния транспорт на лигавицата на максиларния синус“ и ще гласувам с „ДА“ д-р Гергана Диянова Сливовска да придобие образователната и научна степен „Доктор“ по научната специалност „Хирургична стоматология“.

София, 15.06.2022 г.

Изготвил становището:

(Доц. д-р Елица Деливерска, доктор)